

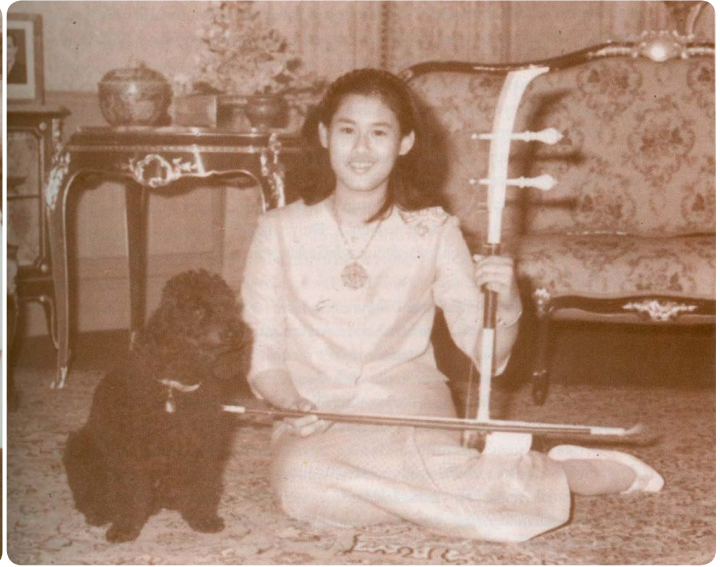
เจ้าฟ้าวิศิษฎ์ศิลปิน
Distinguished Artist

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เอกอัครราชทูตวัฒนธรรมไทย

เอกอัครราชทูตวัฒนธรรมไทย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระราชหฤทัยงานศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง มีพระราชดำริว่า ควรจะมีการถ่ายทอดงานด้านวัฒนธรรมไปสู่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ผ่านกระบวนการจัดการศึกษาอบรม ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนรุ่นใหม่เหล่านี้ได้เรียนรู้ ตระหนักความสำคัญ รักและผูกพันในศิลปวัฒนธรรมของชาติ สามารถสืบทอดเพื่อการอนุรักษ์และอาจพัฒนาเป็นอาชีพได้ ทรงสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของไทย พระอุทิศสหายในการปฏิบัติกิจการอันเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองและประชาชน เป็นที่ประจักษ์แก่พสกนิกรทั่วหน้า จึงทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลเกียรติยศ พระเกียรติคุณ ตำแหน่งเกียรติยศ และปริญญา กิตติมศักดิ์จากสถาบัน หน่วยงานและองค์กร ทั้งในราชอาณาจักรและต่างประเทศจำนวนมาก

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มหัดดนตรีไทยขณะทรงศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ รัฐบาลได้ประกาศให้วันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี อันเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็น วันอนุรักษ์มรดกไทย

คำว่า 'มรดกไทย' ในที่นี้ คณะกรรมการอำนวยการวันอนุรักษ์มรดกไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า

“มรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของความเป็นชาติ ซึ่งได้แก่ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ โบราณสถาน วรรณกรรม ศิลปหัตถกรรม นาฏศิลป์และดนตรี ตลอดจนถึงการดำเนินชีวิต และคุณค่าประเพณีต่างๆ อันเป็นผลผลิตร่วมกันของผู้คนในผืนแผ่นดินในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา”

A Strong Supporter of Thai Culture

Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn fosters the Thai culture. She believes Thai art & crafts and culture should be passed on to children and teenagers through workshops organized by schools and the Office of Non-Formal and Informal Education. Each generation needs to learn about their roots, realize the importance of culture, and be proud of the culture of the nation so they can help promote and preserve their cultural heritage. They may also turn art and culture into their future careers. HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn supports cultural activities to promote and preserve the cultural heritage of Thailand. She is determined to work hard for Thailand and Her people. Her contribution to promoting and conserving culture has been recognized by national and international organizations. She has received honorary awards and degrees.

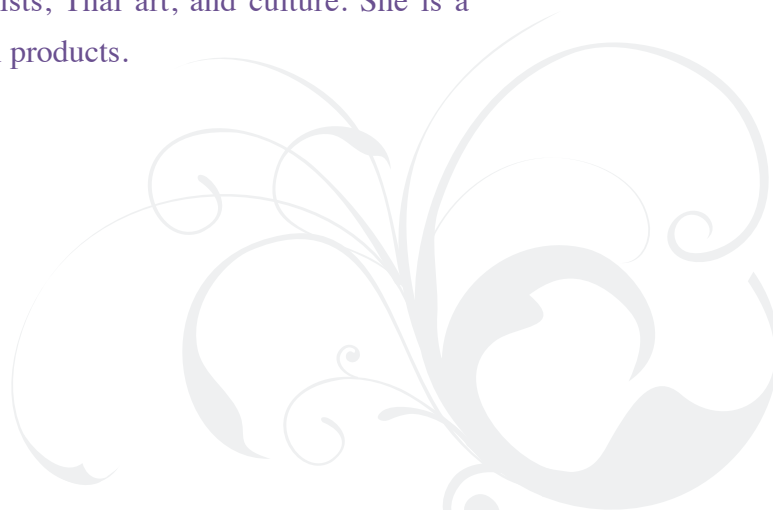
On February 26th, 2528 B.E., the Royal Thai government made April 2nd, HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's birthday, Thai cultural heritage preservation day.

The Thai cultural heritage preservation day committee defined “Thai cultural heritage” as:

“Cultural heritage represents the identity of the nation. It includes artifacts, art objects, historical sites, literature, crafts, classical dance & music, and traditions & values— which the people in the country have developed over time.”

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายพระสมัญญาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ว่า ‘เอกอัครราชูปถัมภกมรดกวัฒนธรรมไทย’ และเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๖ วันศิลปินแห่งชาติ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติก็ได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระสมัญญา ‘วิศิษฎ์ศิลปิน’ (วิ-สิต-สิน-ละ-ปิน) แต่พระองค์ท่าน ซึ่งมีความหมายว่า ทรงมีพระอัจฉริยภาพและทรงพระปรีชาสามารถในศิลปะหลายสาขา ทรงมีคุณูปการต่อเหล่าศิลปินและศิลปวัฒนธรรมของชาติ และยังทรงเป็นเมธีทางด้านวัฒนธรรม คือทรงเป็นปราชญ์ที่มีความรอบรู้ในวัฒนธรรมด้านต่างๆ ดังนี้

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn was given the title of “The Royal Supporter of Thai Cultural Heritage” in 2531 B.E. Also, on February 24th, 2546 B.E., National Artists Day, the Office of the National Culture Commission entitled HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn as “Wisit Sinlapin” (Distinguished Artist), which means She excels in many arts. She contributes to the prosperity of Thai artists, Thai art, and culture. She is a scholar in many fields related to culture and cultural products.

วรรณคดีและกวีนิพนธ์

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นกวีและทรงตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีกวีนิพนธ์ มีพระราชประสงค์ให้คนไทยช่วยกันธำรงรักษาและสืบทอดไว้ให้คงดำรงยั่งยืน ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่กรมศิลปากร ความว่า

“...วรรณคดีกวีนิพนธ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญา ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและทำนุบำรุงมอบไว้ให้เป็นมรดกตกทอดที่ล้ำค่าหาที่เปรียบมิได้ จึงเป็นภาระหน้าที่และความภูมิใจของชาวไทยทั้งมวลที่ควรช่วยกันผดุงรักษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนี้ให้เจริญรุ่งเรือง และธำรงอยู่สืบไปชั่วกาลนาน...”

Literature and Poetry

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn is a poet and realizes the importance of poetic literature. She would like the Thai people to preserve the traditional rhyme schemes of Thai poems because they are beautiful and unique. As She said in a speech to the Fine Arts Department:

“Poetry is the intellectual property of our ancestors. They developed and preserved Thai poetry for us all. Therefore, it is our pride and duty to preserve and promote it so Thai poetry lasts forever.”

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถในด้านกวีนิพนธ์และมีพระราชอารมณ์ขัน

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กล่าวว่า พระองค์ท่านทรงพระปรีชาสามารถในเรื่องของการสั้กวาและมีพระราชอารมณ์ขันด้วย ดังตอนที่เสด็จพระราชดำเนินฯ ทรงเป็นประธานเปิดศูนย์วิจัยวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยพระองค์ท่านทรงแสดงสั้กวา ตอน รจนาเลือกคู่ พระองค์ท่านทรงบทรจนาพร้อมกับศิลปินท่านอื่นๆ มีตอนหนึ่งพระองค์ท่านทรงร้องสั้กวาว่า

“...สั้กวารจนาแอบดูก่อน
 หมอนกั้หมิ่นไม่เข้าทำน่าขันนั้ก
 พระพี่นางชอบอย่างนี้ชีวิตเขา
 แต่หากเป็นพระประสงคั้องคั้นรินทร

เห็นมีแต่คนจรไม่รู้จั้ก
 เหมือนเลือกหมูเลือกผักมาตั้มกิน
 มาตั้ยเราไม่ให้ใครตั้งสิน
 ตั้องผันผินอย่างฉลาดแคล้วฉลาดเออย...”

Mom Rajawong Orachat Songthong, Director of Dhurakij Pundit University's Cultural Center, states HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn is excellent at Sakkawa* and has a great sense of humor. When She presided over the opening ceremony of the Office of Language and Culture of SEA Resource at the Mahidol University Salaya Campus on October 23rd, 2530 B.E., She improvised a Sakkawa on the Rotchana Lueak Khu (Rotchana Choosing her Man) episode with other artists:

*“Rotchana is hiding and being sneaky.
Choosing a man, when knowing none of them, is not easy.
She thinks they all are poor and wandering around.
Like choosing rotten pork or veggies, good stuff can't be found.
But it is her decision not to choose and give her garland to anyone.
But if the King wants her to, she will be diplomatic to not marry one.*

---

* Sakkawa is a type of Thai poem. Each sakkawa consists of two stanzas.

นอกจากนี้ พระองค์ยังมีพระมหากรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดอ่านทำนองเสนาะ ซึ่งสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร จัดขึ้นเป็นโครงการต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๓๗ เพื่อเผยแพร่ศิลปะการอ่าน ร้อยกรองและส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่ากวีนิพนธ์ รวมทั้งเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดแต่งคำประพันธ์ในโครงการส่งเสริมยุวกวี การเสด็จพระราชดำเนินในงานดังกล่าว พระองค์ได้พระราชทานพระราชดำรัสอันเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานด้านวรรณกรรมของชาติ ซึ่งนับเป็นสิริมงคลและกำลังใจแก่ข้าราชการและบรรดาผู้เข้าประกวดอย่างยิ่ง ดังพระราชดำรัสที่พระราชทาน ความว่า

“...การแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ หรือคำประพันธ์ร้อยกรองใดๆ บุคคลจะรู้สึกไพเราะของกวีนิพนธ์ได้ด้วยการอ่าน ฟังเสียง หรืออ่านเป็นทำนองเท่านั้น บทกวีของชนทุกชาติทุกภาษามีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันฉะนั้น การอ่านทำนองเสนาะจึงเป็นการทำให้บทร้อยกรองหรืองานนิพนธ์ของกวีมีชีวิตจิตใจขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้ฟังเข้าถึงรสและท่วงทำนองของภาษากวีอีกด้วย...”

She also presided over the awards ceremony of the Thamnong Sano* Reading Competition organized by the Fine Arts Department Office of Literature and History from 2520 B.E. to 2537 B.E. The award promotes poetry reading and poetry writing, especially among youths. She also presided over the Young Poet Award ceremony. She gave a speech about Thai literature and poetry, which encouraged teachers, participants, and award winners:

“When you write poetry, no matter what type, you need to read it aloud for yourself and for the audience to appreciate the beautiful rhymes. The poetry of every country, every language, has the same purpose— to be read aloud. Therefore, Thamnong Sano brings poetry to life and helps poets to get their messages and beautiful rhymes across to the audience.”

---

*Thamnong Sano is a way of reading Thai poems aloud. Thamnong Sano has its own distinctive rhythm and melody, so Thamnong Sano reading is like singing a Thai song.

ศิลปหัตถกรรม

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดการวาดรูป ปั้นรูป และงานประดิษฐ์ทางช่างมาแต่ทรงพระเยาว์ ระหว่างที่ทรงศึกษาในโรงเรียนจิตรลดา ทรงวาดรูปทั้งในชั้นเรียนและทรงวาดเล่น โดยทรงใช้ดินสอดำ ปากกาหมึกแห้ง และสีเมจิก โปรดการวาดภาพลายเส้นหรือภาพการ์ตูนฝีพระหัตถ์เพื่อความเพลิดเพลิน จากจินตนาการหรือจากสิ่งรอบพระองค์ เช่น คน สัตว์ ต้นไม้ ทรงวาดได้รวดเร็วในทุกที่ทุกโอกาส กระดาษที่ทรงใช้วาดเป็นซองเอกสาร แผ่นกระดาษธรรมดา ในสมุดแบบฝึกหัด สมุดจดงาน สมุดบันทึก สมุดวาดเขียน และทรงวาดบนเครื่องเคลือบต่างๆ

นอกจากนี้ก็มีภาพฝีพระหัตถ์วาดไว ซึ่งเป็นภาพที่ทรงวาดสวยๆ ร้อนๆ โดยทรงใช้สีน้ำเป็นส่วนใหญ่ ภาพที่ทรงวาดมักเป็นภาพที่ทรงถนัด คือ ช้าง ดอกบัว ดอกไม้ ภาพฝีพระหัตถ์วาดไวจะทรงวาดเมื่อเสด็จฯ เยือนสถานที่ หรือเสด็จฯ ไปทรงร่วมงาน และเจ้าภาพได้จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียน แล้วกราบบังคมทูลให้ทรงวาดภาพพระราชทานเป็นที่ระลึก

Arts and Crafts

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn has loved drawing, sculpting, and arts and crafts since childhood. During Her Chitralada School years, She drew in class and in Her free time. She used pencils, ballpoint pens, and markers. She loved sketching pictures and drawing cartoons for fun. She drew from Her own imagination and Her surroundings, like people, animals, and trees. No matter where She was, She could draw fast and could draw on anything ranging from envelopes to paper, practice books, Her journal, notebooks, art books, or even glazed pottery.

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn is good at freehand drawing quickly. She usually uses watercolors to paint elephants, water lilies, and flowers. She sketches when She visits an important place or presides over a ceremony and the host has paper and paints available and asks Her to draw for them as a gift.

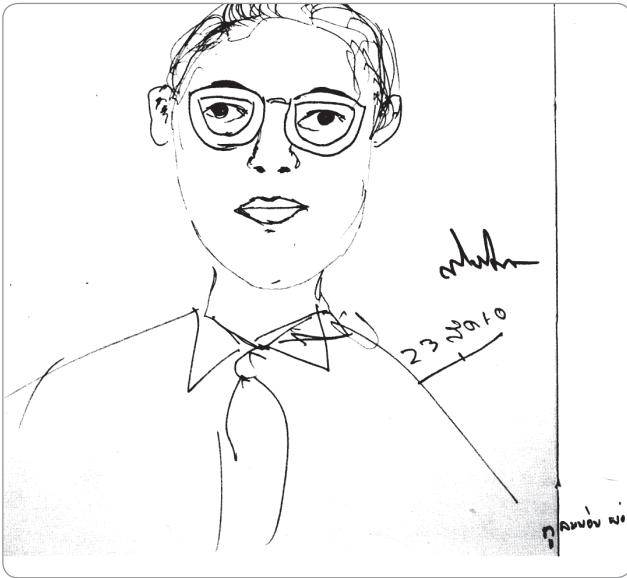
ภาพที่พระองค์ทรงวาดมักเป็นภาพที่ทรงถนัด คือ ช้าง ดอกบัว และดอกไม้

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระราชมหุทัยในศิลปะเครื่องปั้นดินเผาด้วย ชุดแรกๆ ที่ทรงปั้นคือ การปั้นตุ๊กตารูปทรงต่างๆ ที่แมริมเซรามิค จังหวัดเชียงใหม่ ชุดต่อๆ มา ทรงใช้ฝีแปรงระบายสีเคลือบลงบนภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นบิสกิต ใน พ.ศ. ๒๕๔๑ ทรงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ด้วยเทคนิคการเขียนสีใต้เคลือบลงบนดินเผา รูปทรงหนังสือ ใน พ.ศ. ๒๕๔๓ ทรงวาดภาพบนเครื่องปั้นดินเผา ด้วยเทคนิค Sgraffito ซึ่งเป็นเทคนิคการตกแต่งผิวภาชนะเมื่อต้องการให้เกิดสีหรือน้ำหนักของสีแตกต่าง และเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ทรงวาดระบายสีใต้เคลือบลงบนภาชนะรูปชาม ทรงวาดรูปกานบินอยู่เหนือสนามหญ้า ทรงตั้งชื่อผลงานนี้ว่า 'อีกาดีแดงบนสนามหญ้า สีเขียว'

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn is interested in ceramics. She made Her first pieces (which were dolls) at the Maerim Ceramic Studio in Chiang Mai. Later She used a brush to paint biscuit porcelain. In 2551 B.E., She painted a ceramic art piece, which She made in the shape of a book. In 2543 B.E., She produced work using sgraffito - applying layers of color to the pottery, then scratching off parts to create contrasting images. In 2545 B.E., She drew a picture of a crow flying over grass on a ceramic bowl and named it "A Red Crow on Green Grass."

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดงานเขียนภาพทิวทัศน์ งานเขียนภาพจากจินตนาการ งานเขียนแบบศิลปะจีน ตลอดจนภาพลายเส้นที่ทรงเขียนไว้ในสมุดบันทึกส่วนพระองค์บ้าง ภาพล้อบ้าง

ภาพการ์ตูนผีพระหัตถ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงวาดไว้ในโอกาสต่างๆ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถด้านศิลปะ และทรงสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมผีพระหัตถ์ไว้มากมาย ดังที่มีการรวบรวมไว้ในหนังสือ *ทอสีเทียบฝัน* และ *ศิลปกรรมผีพระหัตถ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี* สภามหาวิทยาลัยศิลปากรประจำชั้นในพระปรีชาสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ จึงได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลป์ไทย (ปีการศึกษา ๒๕๓๑) ปริญญาศิลปดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเครื่องเคลือบดินเผา (ปีการศึกษา ๒๕๓๓) และปริญญาศิลปดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม (ปีการศึกษา ๒๕๓๘) ตามลำดับ